

บทความวิจัย (Research Article)

ทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย Financial Literacy of Military Academy Cadets

อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์^{1*} และปฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์²
Arewon Sutthipongpan^{1*} and Pruet Siribanpitak²

บทคัดย่อ

การเสริมสร้างทักษะทางการเงินมีความสำคัญเนื่องจากเป็นทักษะชีวิตสำหรับทุกคนซึ่งวัยรุ่นควรพัฒนาอย่างจริงจัง การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและชี้วัดระดับทักษะทางการเงิน และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ ผู้ให้ข้อมูลคือนักเรียนนายร้อยทุกชั้นปี และทุกสาขา จำนวน 305 นาย ข้อมูลเชิงปริมาณได้จากแบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ผลส่วนนี้โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ระดับคะแนนทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยสูงกว่าของคนไทยในภาพรวมและของ OECD แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่านักเรียนนายร้อยมีคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติทางการเงินต่ำกว่าคนไทย นักเรียนนายร้อยแต่ละชั้นปีมีพฤติกรรมทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อทักษะทางการเงินสูงมาก ส่วนแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยมี 3 แนวทาง คือ 1) การสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดี 2) การเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงิน และ 3) การให้ความรู้ทางการเงิน

คำสำคัญ: ทักษะทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน

Abstract

Financial literacy enrichment is significant since it is a life skill for everyone, which teenagers should cultivate seriously. Thus, the purpose of this research is to study and measure financial literacy level and suggest the financial literacy development guideline of cadets. This research is multiphase mixed method design. The informants were 305 cadets from all levels and disciplines. Quantitative data was obtained from questionnaires and analyzed by descriptive statistics. Qualitative data were obtained from interviewing the cadets. The results of this section were analyzed by content analysis. Hypotheses were tested by one-way analysis of variance and Pearson correlation coefficient. The results of the research showed that level of financial literacy of the cadets are higher than those of the Thai people as a whole. When considering each area, it was found that the financial

¹ กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก 26001

Department of Law and Social Science, Academic Division, Chulachomklao Royal Military Academy, Nakhon Nayok 26001

² คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330

Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330

*Corresponding author; email: areewan.su@crma.ac.th

(Received: 13 October 2020; Revised: 31 January 2021; Accepted: 12 March 2021)

DOI: <https://doi.org/10.14456/psruhss.2022.46>

attitude in which the cadets had lower skill levels than the Thai people and OECD. Cadets from each level of the academic year have different financial behaviors with a statistical significance at the level of 0.05. Also, it is found that financial behavior has a very positive relationship with financial literacy. The guidelines for Developing the financial literacy of the cadets by creating good financial attitudes, the promotion of financial behavior, and the provision of financial literacy.

Keywords: Financial literacy, Financial attitude, Financial behavior, Financial knowledge

บทนำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สรุปผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนทั่วประเทศมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 26,946 บาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการทำงาน ร้อยละ 71.90 มาจากค่าจ้างและเงินเดือนเป็นหลัก ร้อยละ 45.10 และครัวเรือนทั่วไปมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 21,437 บาท ส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารเครื่องดื่มและยาสูบ ร้อยละ 35.10 สำหรับหนี้สินของครัวเรือนจากครัวเรือนทั่วประเทศประมาณ 21 ล้านครัวเรือน พบว่า เป็นครัวเรือนที่เป็นหนี้สินประมาณ 10.8 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.70 โดยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 178,994 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเป็นการก่อหนี้เพื่อใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 76.90 โดยใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค ใช้ในการซื้อบ้าน/ที่ดิน และใช้ในการศึกษา (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) ครัวเรือนของกำลังพลกองทัพบกนั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่าสถิตินี้ด้วย ซึ่งหากทำการศึกษาและหาวิธีการแก้ปัญหาให้กับกำลังพลในส่วนนี้ได้จะเป็นการช่วยลดปัญหาหนี้สินของครัวเรือนไทยได้ในระดับหนึ่ง และอาจใช้เป็นตัวอย่างในการแก้ปัญหาให้กับครัวเรือนกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

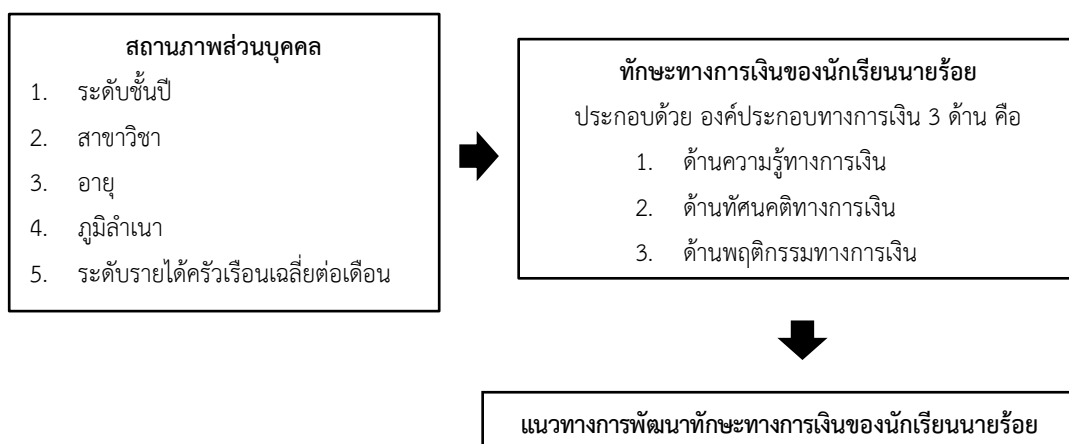
กองทัพบกมีกำลังพลรับราชการอยู่จำนวน 287,341 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีหนี้สินจำนวนมาก แสดงได้จากข้อมูลการจ่ายเงินเดือนประจำเดือนพฤษภาคม 2560 ของกรมกำลังพลกองทัพบก พบว่า กำลังพลกองทัพบกมีหนี้สินสูงถึง 1,300 ล้านบาทเศษ (ชัยณรงค์ เชียงทอง, 2560: 4) สอดคล้องกับข้อมูลจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ (2561) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่กังวลในเรื่องสหกรณ์ออมทรัพย์เกิดความไม่สมดุลระหว่างหนี้ที่ให้ระหว่างสหกรณ์ด้วยกัน โดยสหกรณ์ผู้ให้กู้มีเพียง 40-50 แห่งทั่วประเทศ ในขณะที่สหกรณ์ผู้กู้ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค่อนข้างสูงประมาณ 1 ล้านล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 50 ของหนี้ทั้งระบบของสหกรณ์ที่มีประมาณ 2.03 ล้านล้านบาท โดยสมาชิกกลุ่มนี้เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ข้าราชการทหาร ตำรวจ หากหักเงินเดือนหรือรายได้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นลูกหนี้มาชำระหนี้ สมาชิกจะเหลือเงินเพียงร้อยละ 10-20 ของเงินเดือน ทำให้ต้องมีการกู้เพิ่ม กู้ยืมเงินหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาวะหนี้สินของสมาชิกพอกพูน อีกทั้งธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ยังพบว่า คนไทยเป็นหนี้เร็วขึ้น และมีแนวโน้มที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ตรงเวลา สะท้อนให้เห็นจุดอ่อนในการขาดทักษะทางการเงิน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน ธปท. จึงเห็นควรเร่งสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินให้แก่ประชาชนโดยการส่งเสริมทักษะทางการเงินให้อย่างต่อเนื่อง โดยผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทยในปี 2559 พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านทักษะทางการเงินของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ 61.0 โดยคนไทยอ่อนด้านความรู้ทางการเงินที่สุด กลุ่มที่มีทักษะทางการเงินต่ำกว่ากลุ่มอื่น คือ เยาวชน (อายุ 10-19 ปี) (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559: 5) นักเรียนนายร้อยเป็นเยาวชนที่มีรายได้ตั้งแต่อายุน้อย เนื่องจากเป็นนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหมจึงได้รับเงินเดือนระดับ พ.1 ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2558 ตั้งแต่เข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารซึ่งมีอายุระหว่าง 16-18 ปี ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางการเงิน เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันทางการเงิน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับวางแผนจัดการการเงินส่วนบุคคลของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บุคคลมีสุขภาพทางการเงินที่ดีสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต

การเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางการเงินให้แก่แก่นักเรียนนายร้อยนี้ทำได้โดยผ่านการจัดการเรียนการสอนซึ่งสถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีการเสริมสร้างทักษะนี้ โดยปัจจุบันถือว่าเป็นทักษะชีวิต (Life Skills) (Lewis, 2019) ซึ่งในการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและเป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้จริงนั้น จึงควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาและวัดระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย ตลอดจนศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวัดระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนนายร้อยที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 1,161 นาย โดยในแต่ละชั้นปีได้มีการแบ่งนักเรียนนายร้อยออกเป็นตอนเรียน โดยในชั้นปีที่ 1 เป็นการเรียนรวมในวิชาพื้นฐานจึงยังไม่มีแยกสาขา แต่มีการจัดแบ่งเป็น 12 ตอนเรียน ส่วนในชั้นปีที่ 2-5 ได้มีการแบ่งสาขาวิชาตามความสนใจของนักเรียนนายร้อย โดยแบ่งออกเป็น 8 สาขาวิชา คือ 1) วิศวกรรมเครื่องกล (วก.) 2) วิศวกรรมโยธา (วย.) 3) วิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร (วฟ.) 4) วิศวกรรมอุตสาหการ (วอ.) 5) วิศวกรรมแผนที่ (วผ.) 6) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) 7) วิทยาการคอมพิวเตอร์ (วต.) และ 8) สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา (สศ.)

การวิจัยครั้งนี้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวัดระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย และการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและชี้วัดระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ นักเรียนนายร้อยทุกชั้นปีและทุกสาขา จำนวน 1,161 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ คำนวณค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ค่าความคาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 298 นาย ซึ่งเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จากนั้นทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างตามชั้นปี และดำเนินการสุ่มทุกชั้นปีตามสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมเป็นร้อยละ 5 เนื่องจากอาจมีแบบสอบถามชำรุดหรือได้รับกลับมาไม่ครบ จึงทำให้แจกแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 313 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 313 ฉบับ แต่มีฉบับชำรุด 8 ฉบับ ทำให้เหลือแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 305 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.44 สรุปจำนวนผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ จึงมีจำนวน 305 นาย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย คะแนนเต็ม 21 คะแนน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) เป็นแบบสอบถามแบบเติมตัวเลขเป็นคำตอบ และแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) เพียงคำตอบเดียว คะแนนเต็ม 7 คะแนน 2) ด้านทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitudes) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คะแนนเต็ม 5 คะแนน และ 3) ด้านพฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) เพียงคำตอบเดียว และตอบได้มากกว่าหนึ่ง คำตอบ (Multiple Response) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คะแนนเต็ม 9 คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนนคำถามใช้ตามธนาคารแห่งประเทศไทย (2559)

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ในงานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ใช้สำรวจทักษะทางการเงินของไทย โดยใช้แนวทางการสำรวจของ OECD ซึ่งเริ่มใช้สำหรับประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2556 จนถึงปี 2559 นับเป็นการสำรวจครั้งที่ 6 การเลือกใช้แนวทางการสำรวจของ OECD นั้นเพื่อให้ได้ผลการสำรวจที่เป็นมาตรฐานและสามารถเปรียบเทียบกับต่างประเทศในระดับสากลได้ แบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้จึงไม่จำเป็นต้องทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อให้ทราบระดับคะแนนของทักษะต่าง ๆ ประกอบกับ 1) การพิจารณาระดับคะแนนทักษะทางการเงินด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean หรือ Mean) เพื่อวิเคราะห์ระดับทักษะทางการเงินในภาพรวม 2) การพิจารณาระดับความแตกต่างของคะแนนสูง-ต่ำ ด้วยการพิจารณาความแตกต่างของระดับคะแนนทักษะทางการเงินที่ 90th Percentile และ 10th Percentile เพื่อพิจารณาระดับความเหลื่อมล้ำของคะแนนทักษะทางการเงิน 3) การพิจารณาตามเกณฑ์สูง-ต่ำ ด้วยการพิจารณาการกระจายตัวคะแนนทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ เพื่อทราบถึงการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่าง (เกณฑ์การพิจารณาคะแนนสูง-ต่ำ) โดยอ้างอิงจาก ธปท. (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) และการใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (F-test) การวิเคราะห์ตารางไขว้ (Crosstab) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกับตัวแปรตาม คือ ทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย เป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินต่อทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย โดยใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 2

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

ขั้นตอนการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย สรุปได้ดังนี้

1) วิเคราะห์จุดอ่อนของทักษะทางการเงิน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทัศนคติทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านความรู้ทางการเงินแหล่งข้อมูลได้มาจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 นำมาหาจุดอ่อน โดยพิจารณาหัวข้อที่นักเรียนนายร้อยมีสัดส่วนร้อยละของผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่าสัดส่วนร้อยละของผู้ที่ได้คะแนนในระดับชาติ (รพท.) และระดับต่างประเทศ (OECD) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

2) สัมภาษณ์นักเรียนนายร้อยในเรื่องข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนวิชาการจัดการการเงินส่วนบุคคล และการสร้างทัศนคติที่ดีทางการเงิน โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนนายร้อยที่ผ่านการเรียนในวิชาการบริหารการเงินส่วนบุคคลในปีการศึกษา 2562

3) ร่างแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงิน โดยนำข้อมูลจุดอ่อนทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์นักเรียนนายร้อย จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาโดยการอิงกับแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอเป็น (ร่าง) แนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย โดยผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประกอบด้วย อาจารย์/นักวิชาการด้านการบริหาร การศึกษา 1 คน อาจารย์/นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ที่ทำการสอนในระดับอุดมศึกษา 1 คน และอาจารย์/นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ที่ทำการสอนในวิชาการบริหารการเงินส่วนบุคคลให้กับนักเรียนนายร้อย 1 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

5) นำผลการประเมินแนวทางฯ ไปปรับปรุงเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย นักเรียนนายร้อยที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยมีข้อมูลพื้นฐาน คือ ระดับชั้นปี สาขาวิชา อายุ ภูมิสำเนา และระดับรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรต้น	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (นาย)	ร้อยละ
ระดับชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	71	23.30
	ชั้นปีที่ 2	58	19.00
	ชั้นปีที่ 3	62	20.30
	ชั้นปีที่ 4	56	18.40
	ชั้นปีที่ 5	58	19.00
	รวม	305	100.00
สาขาวิชา*	วิศวกรรมเครื่องกล	28	9.20
	วิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร	17	5.60
	วิศวกรรมอุตสาหการ	24	7.90
	วิศวกรรมโยธา	32	10.50
	วิศวกรรมแผนที่	16	5.20

ตัวแปรต้น	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (นาย)	ร้อยละ
	วิทยาการคอมพิวเตอร์	35	11.50
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	41	13.40
	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา	41	13.40
	รวม	234	76.70
ช่วงอายุ**	ต่ำกว่า 19 ปี	24	7.9
	19 ปีขึ้นไป	281	92.1
	รวม	305	100.0
ภูมิสำเนา	ภาคกลาง	87	28.5
	ภาคอีสาน	64	21.0
	ภาคเหนือ	31	10.2
	ภาคใต้	39	12.8
	ภาคตะวันออก	41	13.4
	ภาคตะวันตก	22	7.2
	กทม. และปริมณฑล	21	6.9
	รวม	305	100.0
ระดับรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน***	ต่ำ	34	11.1
	ปานกลาง	133	43.6
	สูง	138	45.2
	รวม	305	100.0

หมายเหตุ: * ชั้นปีที่ 1 ยังไม่ได้แยกสาขาวิชา

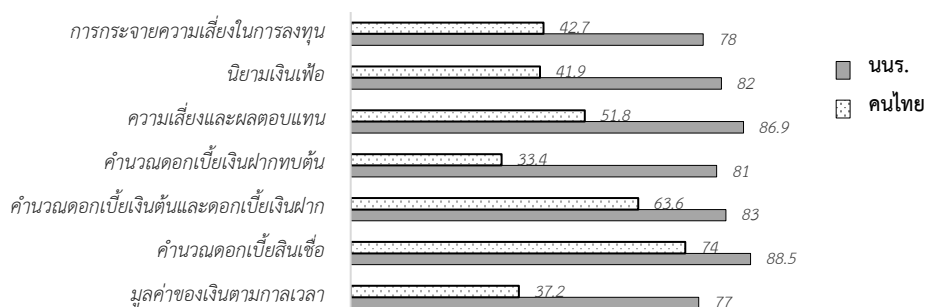
** ช่วงอายุ อ้างอิงตามธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559: 12) เจนเนอเรชัน Y (ปีเกิด 2524-2543 อายุ ณ ปี 2562 คือ 19 – 38 ปี)

*** ระดับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน อ้างอิงตามธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559: 12)

2. ระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

2.1 ระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย พบว่า นักเรียนนายร้อยมีระดับทักษะทางการเงินอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 79 และมีระดับทักษะทางการเงินในระดับปานกลาง ร้อยละ 21 และไม่พบนักเรียนนายร้อยที่มีระดับทักษะทางการเงินต่ำ โดยนักเรียนนายร้อยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงิน 16.6 จากคะแนนเต็ม 21 คะแนน (ร้อยละ 79.0) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

2.1.1 ด้านความรู้ทางการเงิน มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ 5.8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน (ร้อยละ 82.9) โดยหัวข้อที่นักเรียนนายร้อยมีความรู้เข้าใจถูกต้องมากที่สุด คือ การคำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ ในขณะที่หัวข้อที่เข้าใจน้อยที่สุด คือ มูลค่าเงินตามกาลเวลา รองลงมาคือ การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน โดยนักเรียนนายร้อยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าของคนไทยในทุกด้าน ดังภาพ 2

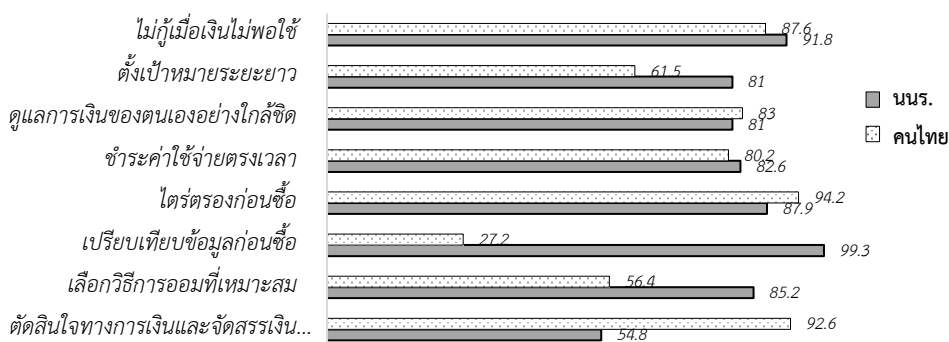
ภาพ 2 ร้อยละของคะแนนด้านความรู้ทางการเงิน

2.1.2 ด้านทัศนคติทางการเงิน มีคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติ 3.4 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน (ร้อยละ 67.2) โดยการวิเคราะห์จุดอ่อนจะพิจารณาเปรียบเทียบหัวข้อด้านทัศนคติที่นักเรียนนายร้อยได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนนายร้อยมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการออมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.0 แสดงรายละเอียดได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 ทัศนคติทางการเงินของนักเรียนนายร้อยในภาพรวม

ทัศนคติทางการเงิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ร้อยละ
มีชีวิตอยู่เพื่อวันนี้และไม่ได้คิดวางแผนสำหรับอนาคต	3.4	1.2	68.4
มีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต	3.2	1.0	64.0
มีเงินต้องรีบใช้	3.5	1.1	69.0

2.1.3 ด้านพฤติกรรมทางการเงิน มีคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรม 7.4 คะแนน จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน (ร้อยละ 82.2) โดยพฤติกรรมที่นักเรียนนายร้อยควรปรับปรุง คือ การตัดสินใจทางการเงินและการจัดสรรเงินก่อนใช้ ซึ่งพบว่า นักเรียนนายร้อยมีสัดส่วนผู้ที่ปฏิบัติเพียง ร้อยละ 54.8 ส่วนพฤติกรรมที่นักเรียนนายร้อยปฏิบัติมากที่สุด คือ การเปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจ โดยพบว่า นักเรียนนายร้อยมีสัดส่วนผู้ที่ปฏิบัติร้อยละ 99.3 ดังภาพ 3

ภาพ 3 ร้อยละของคะแนนด้านพฤติกรรมทางการเงิน

เมื่อนำคะแนนทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย ไปเปรียบเทียบกับผลการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยในปี 2559 พบว่า นักเรียนนายร้อยมีร้อยละคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินสูงกว่าระดับประเทศ และของ OECD ส่วนในรายองค์ประกอบ พบว่า ร้อยละคะแนนเฉลี่ยความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของนักเรียนนายร้อยสูงกว่าระดับประเทศและของ OECD ยกเว้น ร้อยละคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบด้านทัศนคติทางการเงินของนักเรียนนายร้อยต่ำกว่าระดับประเทศ แต่ยังสูงกว่าร้อยละคะแนนเฉลี่ยของ OECD แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยกับประเทศไทย

ตัวชี้วัด (คะแนนเต็ม)	นักเรียนนายร้อย		ประเทศไทย ปี 2559*		OECD ปี 2558*
	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย
ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)	16.6	79.0	12.8	61.0	62.9
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	5.8	82.9	3.4	48.6	65.7
ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)	3.4	68.0	3.8	76.0	66.0
พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	7.4	82.2	5.6	62.2	60.0

หมายเหตุ: *ผลการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาระดับความแตกต่างของคะแนนสูง-ต่ำ เพื่อพิจารณาระดับความเหลื่อมล้ำของคะแนนทักษะทางการเงิน โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง (90th Percentile) และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดร้อยละ 10 ของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง (10th Percentile) ในภาพรวมไม่พบความเหลื่อมล้ำของระดับคะแนนมากนัก แต่เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านพฤติกรรมทางการเงินมีความเหลื่อมล้ำมากที่สุด ส่วนคะแนนด้านความรู้ทางการเงินและทัศนคติทางการเงินมีความเหลื่อมล้ำเช่นกันแต่อยู่ในระดับที่น้อยกว่า

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์สูง-ต่ำ ด้วยการพิจารณาการกระจายตัวคะแนนทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย เพื่อทราบถึงการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่มีระดับทักษะทางการเงินในช่วงคะแนนสูง (ร้อยละ 79.0) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของทักษะทางการเงินทั้งสามด้าน พบว่า นักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่มีสัดส่วนคะแนนในทุกด้านอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเรียงตามลำดับ คือ พฤติกรรมทางการเงิน (ร้อยละ 87.2) ความรู้ทางการเงิน (ร้อยละ 81.6) และทัศนคติทางการเงิน (ร้อยละ 59.3) โดยเมื่อพิจารณาในช่วงคะแนนต่ำ พบว่า ทักษะทางการเงินในภาพรวมทั้งสามด้านนั้นไม่พบนักเรียนนายร้อยที่มีช่วงคะแนนต่ำ แต่องค์ประกอบของทักษะทางการเงินที่มีช่วงคะแนนต่ำ พบว่า ด้านทัศนคติทางการเงินต่ำที่สุด (ร้อยละ 6.6) ช่วงคะแนนต่ำรองลงมาคือ ด้านความรู้ทางการเงิน (ร้อยละ 3.6) และด้านพฤติกรรมทางการเงิน (ร้อยละ 0.3)

2.2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนนายร้อยที่มีสถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับทักษะทางการเงินแตกต่างกัน โดยสรุปผลได้ดังนี้

1) ผลการพิจารณาด้วยคะแนนเฉลี่ย เพื่อสำรวจสถานภาพที่มีผลต่อคะแนนทักษะทางการเงิน

ระดับชั้นปี พบว่า ระดับชั้นปีที่ 4 ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยรวม และระดับชั้นปีอื่น ๆ เป็นผลมาจากคะแนนองค์ประกอบความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินที่ต่ำกว่าชั้นปีอื่น ๆ

สาขาวิชา พบว่า สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ และวิทยาการคอมพิวเตอร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยรวม และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ เป็นผลมาจากองค์ประกอบทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน

ช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุ 19 ปีขึ้นไป (Gen Y) มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยรวม โดยเป็นผลมาจากคะแนนองค์ประกอบความรู้ทางการเงิน ส่วนช่วงอายุต่ำกว่า 19 ปี (Gen Z) มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินเท่ากับคะแนนเฉลี่ย โดยมีทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แต่มีความรู้ทางการเงินสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย

ภูมิสำเนา พบว่า กทม. และปริมณฑล และภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยรวม และต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ๆ โดยเป็นผลมาจากคะแนนองค์ประกอบความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินที่ต่ำกว่า

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ต่ำ และกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางเป็นกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยรวม โดยกลุ่มที่มีรายได้ต่ำมีค่าเฉลี่ยรวมต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยเป็นผลมาจากทุกองค์ประกอบของทักษะทางการเงินที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ปานกลางและสูง

2) ผลการพิจารณาด้วยระดับคะแนนตามเกณฑ์สูง-ต่ำ เพื่อสำรวจสถานภาพของนักเรียนนายร้อยที่มีทักษะทางการเงินต่ำกว่าของคนไทยและของ OECD ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนนายร้อยที่มีระดับองค์ประกอบทางการเงินสูง มีจำนวน 155 นาย คิดเป็นร้อยละ 50.8 โดยพบนักเรียนนายร้อยที่มีองค์ประกอบทางการเงินระดับปานกลางทุกด้าน มีจำนวน 8 นาย คิดเป็นร้อยละ 2.6 และไม่พบนักเรียนนายร้อยที่มีองค์ประกอบต่ำในทุกด้าน

ระดับชั้นปี พบว่า นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีจำนวนนักเรียนที่มีระดับองค์ประกอบทางการเงินต่ำมากที่สุด จำนวน 4 นาย และนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 มีสัดส่วนระดับองค์ประกอบทางการเงินระดับปานกลางมากกว่าระดับสูง ซึ่งแตกต่างจากชั้นปีอื่น ๆ

สาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ และสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์มีส่วนของผู้มีระดับองค์ประกอบทางการเงินสูงน้อยกว่าระดับองค์ประกอบทางการเงินระดับปานกลางอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแตกต่างจากสาขาวิชาอื่น ๆ และไม่พบผู้ที่มีระดับองค์ประกอบทางการเงินต่ำในสาขาวิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมโยธา และวิศวกรรมแผนที่

ช่วงอายุ ไม่พบผู้ที่มีระดับองค์ประกอบทางการเงินต่ำ

ภูมิสำเนา พบว่า ผู้ที่มีภูมิสำเนาอยู่ภาคกลาง กทม.และปริมณฑลมีระดับองค์ประกอบทางการเงินแตกต่างจากภูมิภาคอื่น ๆ คือ พบผู้มีองค์ประกอบทางการเงินระดับปานกลางมากกว่าระดับสูง และไม่พบผู้ที่มีระดับองค์ประกอบทางการเงินต่ำในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันตก

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ครัวเรือนที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในระดับสูง มีผู้มีองค์ประกอบทางการเงินระดับต่ำมากที่สุด รองลงมาคือครัวเรือนที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ

3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและคะแนนทักษะทางการเงิน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว One-Way ANOVA หรือ One-Way Analysis of Variance พบว่า

ระดับชั้นปี พบว่า นักเรียนนายร้อยแต่ละชั้นปีมีพฤติกรรมทางการเงินที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมทางการเงินแตกต่างกับนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยจำแนกตามชั้นปี

ทักษะทางการเงิน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ความรู้ทางการเงิน	Between Groups	7.701	4	1.925	.997	.409
	Within Groups	579.303	300	1.931		
	Total	587.003	304			
ทัศนคติทางการเงิน	Between Groups	5.031	4	1.258	1.415	.229
	Within Groups	266.570	300	.889		
	Total	271.601	304			
พฤติกรรมทางการเงิน	Between Groups	34.431	4	8.608	3.625	.007*
	Within Groups	712.441	300	2.375		
	Total	746.872	304			
ทักษะทางการเงิน	Between Groups	41.811	4	10.453	1.427	.225
	Within Groups	2197.102	300	7.324		
	Total	2238.913	304			

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมทางการเงินแตกต่างจากนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 อยู่ 1.01 แสดงได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมทางการเงินระหว่างนักเรียนนายร้อยแต่ละชั้นปี โดยวิธี Tamhane

Multiple Comparisons							
พฤติกรรมทางการเงิน	(I) ชั้นปี	(J) ชั้นปี	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 2	.19354	.26093	.998	-.5521	.9392
		ชั้นปีที่ 3	-.12403	.24541	1.000	-.8238	.5757
		ชั้นปีที่ 4	.71756	.31199	.214	-.1781	1.6132
		ชั้นปีที่ 5	-.28922	.22083	.882	-.9186	.3401
ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 1	-.19354	.26093	.998	-.9392	.5521
		ชั้นปีที่ 3	-.31758	.28449	.955	-1.1295	.4943
		ชั้นปีที่ 4	.52401	.34358	.752	-.4586	1.5066
		ชั้นปีที่ 5	-.48276	.26358	.515	-1.2364	.2709
ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 1	.12403	.24541	1.000	-.5757	.8238
		ชั้นปีที่ 2	.31758	.28449	.955	-.4943	1.1295
		ชั้นปีที่ 4	.84159	.33195	.121	-.1085	1.7917
		ชั้นปีที่ 5	-.16518	.24823	.999	-.8737	.5433
ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 1	-.71756	.31199	.214	-1.6132	.1781
		ชั้นปีที่ 2	-.52401	.34358	.752	-1.5066	.4586
		ชั้นปีที่ 3	-.84159	.33195	.121	-1.7917	.1085
		ชั้นปีที่ 5	-1.00677*	.31421	.019	-1.9088	-.1047
ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 1	.28922	.22083	.882	-.3401	.9186

Multiple Comparisons							
พฤติกรรม ทาง การเงิน	(I) ชั้นปี	(J) ชั้นปี	Mean Difference (I- J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
		ชั้นปีที่ 2	.48276	.26358	.515	-.2709	1.2364
		ชั้นปีที่ 3	.16518	.24823	.999	-.5433	.8737
		ชั้นปีที่ 4	1.00677*	.31421	.019	.1047	1.9088

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สาขาวิชา พบว่า นักเรียนนายร้อยแต่ละสาขาวิชามีทัศนคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการมีทัศนคติทางการเงินต่ำกว่าสาขาอื่น ๆ รองลงมาคือ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ และวิศวกรรม เครื่องกล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการมีและสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มีพฤติกรรมทางการเงินต่ำกว่าสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยจำแนกตามสาขาวิชา

ทักษะทางการเงิน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ความรู้ทาง การเงิน	Between Groups	26.851	8	3.356	1.774	.082
	Within Groups	560.153	296	1.892		
	Total	587.003	304			
ทัศนคติทาง การเงิน	Between Groups	47.231	8	5.904	7.789	.000*
	Within Groups	224.370	296	.758		
	Total	271.601	304			
พฤติกรรมทาง การเงิน	Between Groups	119.929	8	14.991	7.078	.000*
	Within Groups	626.943	296	2.118		
	Total	746.872	304			
ทักษะทาง การเงิน	Between Groups	352.581	8	44.073	6.916	.000*
	Within Groups	1886.331	296	6.373		
	Total	2238.913	304			

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภูมิสำเนา พบว่า นักเรียนนายร้อยจากภูมิสำเนาต่างกันมีทัศนคติทางการเงินที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า นักเรียนนายร้อยที่มีภูมิสำเนาอยู่ภาคกลางมีทัศนคติแตกต่างจากภาคตะวันตก โดยนักเรียนนายร้อยที่มีภูมิสำเนาอยู่ภาคกลางมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนนายร้อยที่มีภูมิสำเนาอยู่ภาคตะวันออกอยู่ 0.63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยจำแนกตามภูมิสำเนา

ทักษะทางการเงิน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ความรู้ทาง การเงิน	Between Groups	8.749	6	1.458	.751	.609
	Within Groups	578.254	298	1.940		

ทักษะทางการเงิน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Total		587.003	304			
ทัศนคติทาง การเงิน	Between Groups	12.557	6	2.093	2.408	.027*
	Within Groups	259.044	298	.869		
	Total	271.601	304			
พฤติกรรมทาง การเงิน	Between Groups	26.317	6	4.386	1.814	.096
	Within Groups	720.555	298	2.418		
	Total	746.872	304			
ทักษะทาง การเงิน	Between Groups	87.337	6	14.556	2.016	.063
	Within Groups	2151.576	298	7.220		
	Total	2238.913	304			

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนสถานภาพด้านช่วงอายุและระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนนั้นไม่พบความแตกต่างกันทั้งทักษะทางการเงินในองค์ประกอบความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ผลการศึกษาพบว่าสมมติฐานเป็นจริงตามที่ตั้งไว้ โดยสรุปได้ว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินต่อทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยเป็นไปในทางบวก (ทิศทางเดียวกัน) โดยพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับทักษะทางการเงินในระดับสูง ส่วนความรู้ทางการเงินและทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับทักษะทางการเงินในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตาราง 8

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินต่อทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

องค์ประกอบทักษะทางการเงิน		ความรู้ทาง การเงิน	ทัศนคติทาง การเงิน	พฤติกรรมทาง การเงิน	ทักษะทางการเงิน
ความรู้ทาง การเงิน	Pearson Correlation	1	.220**	.165**	.684**
	Sig. (2-tailed)		.000	.004	.000
	N	305	305	305	305
ทัศนคติทาง การเงิน	Pearson Correlation	.220**	1	.266**	.614**
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000
	N	305	305	305	305
พฤติกรรมทาง การเงิน	Pearson Correlation	.165**	.266**	1	.755**
	Sig. (2-tailed)	.004	.000		.000
	N	305	305	305	305
ทักษะทาง การเงิน	Pearson Correlation	.684**	.614**	.755**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	
	N	305	305	305	305

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

3. แนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

แนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย มี 3 แนวทาง คือ 1) การสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดี 2) การเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงิน และ 3) การให้ความรู้ทางการเงิน โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) การสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีที่ใช้การสื่อสาร เช่น การเรียนในห้องเรียน การศึกษาผ่าน Role Model การรับรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย การฟังบรรยาย การทัศนศึกษา และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถาบัน

2) การเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงิน โดยการสร้างกระบวนการคิดตัดสินใจ การสร้างวินัยทางการเงินไว้ 5 ขั้น คือ 1. การเล็งเห็นปัญหา/ตระหนักถึงความต้องการ 2. การแสวงหาข้อมูล 3. การประเมินทางเลือก 4. การตัดสินใจ และ 5. การประเมินผลหลังการซื้อ

3) การส่งเสริมให้ความรู้ทางการเงิน โดยการสร้างกลไกส่งเสริมการออมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านช่องทางเทคโนโลยี โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

สรุปและอภิปรายผล

1. ระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

ผลการวิจัยระดับทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยในภาพรวม พบว่า นักเรียนนายร้อยมีค่าเฉลี่ยด้านทักษะทางการเงิน 16.6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 21 คะแนน (ร้อยละ 79.0) และส่วนใหญ่มีระดับทักษะทางการเงินในระดับสูง เมื่อนำคะแนนทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย ไปเปรียบเทียบกับผลการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยในปี 2559 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559: 16) พบว่า นักเรียนนายร้อยมีร้อยละค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินสูงกว่าระดับประเทศ (ร้อยละ 61) และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับภาพรวมของ 30 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการสำรวจทักษะทางการเงินกับ The Organization for Economic Co-Operation and Development หรือ OECD (OECD, 2016) พบว่า นักเรียนนายร้อยมีร้อยละค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินสูงกว่าของ OECD (ร้อยละ 62.9) และเมื่อพิจารณาตามช่วงวัยซึ่งตรงกับช่วงวัยเจนเนอเรชั่น Y ได้แก่ ผู้ที่เกิดระหว่างปี 2524 – 2543 อ้างอิงตามการวิเคราะห์โดย SCB Economic Intelligence Center (EIC) ตามข้อมูลของสหประชาชาติ (United Nations: UN) (สุทธาภา อมรวิวัฒน์ และคณะ, 2014) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนนายร้อยมีร้อยละค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในเจนเนอเรชั่น Y (ร้อยละ 62.4) สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนนายร้อยมีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบทางการเงินในด้านความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างคนไทยและสูงกว่า OECD อย่างเห็นได้ชัด

ผลการวิจัยในแต่ละองค์ประกอบของทักษะทางการเงิน พบว่า นักเรียนนายร้อยมีองค์ประกอบของทักษะทางการเงินเรียงลำดับตามร้อยละค่าเฉลี่ย คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากผลการสำรวจระดับทักษะทางการเงินและองค์ประกอบตามช่วงวัยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจเมื่อปี 2559 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559: 34) โดยกลุ่มตัวอย่างในเจนเนอเรชั่น Y มีองค์ประกอบของทักษะทางการเงินเรียงลำดับตามร้อยละค่าเฉลี่ย คือ ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และความรู้ทางการเงิน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างคนไทยทั้งหมด โดยผลการศึกษาพบว่าต้องเร่งพัฒนาด้านความรู้ทางการเงินของเจนเนอเรชั่น Y ให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบองค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงินมีร้อยละค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินน้อยที่สุดและยังต่ำกว่า OECD ซึ่งแตกต่างกับผลการศึกษาของนักเรียนนายร้อยที่พบว่า ต้องเร่งพัฒนาด้านทัศนคติทางการเงินมากที่สุด เนื่องจากองค์ประกอบด้านทัศนคติทางการเงินของนักเรียนนายร้อยมีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศและ OECD ส่วนองค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของนักเรียนนายร้อยมีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าทั้งระดับประเทศและ OECD ค่อนข้างมาก จึงทำให้ต้องเร่งพัฒนาทัศนคติทางการเงินของนักเรียนนายร้อยให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะทัศนคติเกี่ยวกับการออม

ผลการวิจัยยังพบว่า นักเรียนนายร้อยนิยมใช้เงินมากกว่าการเก็บออมเพื่ออนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาขององค์ประกอบของทักษะทางการเงินที่เป็นจุดอ่อนของคนในช่วงเจนเนอเรชั่น Y พบจุดอ่อนด้านทัศนคติทางการเงินคือ ควรส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการออม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559: 35) ดังนั้น การที่จะสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีให้กับนักเรียนนายร้อยนั้นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติที่เน้นการบริโภคให้เป็นทัศนคติที่เน้นการออม ซึ่งมีข้อสนับสนุนจากกฤษฎา เสกตระกูล (2553) ที่กล่าวว่า การสร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องการเงินส่วนบุคคลแก่คนไทย ต้องเปลี่ยนจากสังคมที่ใช้ทรัพยากรที่เน้นการบริโภคอย่างไม่จำกัดทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรมไปสู่การให้ความรู้ ทักษะ จริยธรรมควบคู่ไปกับการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่เน้นการออม การรู้จักคุณค่าของเงิน ด้วยการปลูกฝังผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ไปยังทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ เสรีตระกูล (2557) ที่ทำการศึกษาศักยภาพในการทำนายพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการออมเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อโอกาสในการเกิดพฤติกรรมการออมของนักศึกษามากที่สุด และแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการออมในกลุ่มนักศึกษานั้น ควรส่งเสริมในเรื่องประสบการณ์ในการบริหารจัดการเงิน ซึ่งการสร้างประสบการณ์อาจทำได้โดยการจัดอบรมให้ความรู้ และสร้างทัศนคติที่ทำให้เห็นความสำคัญของการออม ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการประหยัด ลดการใช้จ่ายให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

2. แนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

ผลการวิจัยพบแนวทางการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย คือ **การพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย โดยการสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดี การเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงินและการให้ความรู้ทางการเงิน** การสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีผ่านการสื่อสารเพื่อให้เกิดประสบการณ์ เช่น การเรียนในห้องเรียน การศึกษาผ่านบทบาทสมมติ (Role Model) การรับรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย การฟังบรรยาย การทัศนศึกษา และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถาบัน ประกอบกับการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและปลูกฝังวินัยทางการเงิน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งแนวทางดังกล่าวเกิดจากการที่ต้องการกำจัดจุดอ่อนในแต่ละองค์ประกอบของทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย โดยเฉพาะด้านที่นักเรียนนายร้อยมีค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำที่สุด คือ ด้านทัศนคติทางการเงิน โดยค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติทางการเงินของนักเรียนนายร้อยนั้นต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างของประเทศไทยและต่ำกว่าของ OECD (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559: 16) ผลการวิจัยยังพบว่าองค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินนั้นมีความสัมพันธ์ต่อทักษะทางการเงินทั้งสามด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ต่อทักษะทางการเงินสูงที่สุด คือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมทางการเงินของนักเรียนนายร้อย

เมื่อนำผลการวิจัยที่พบไปศึกษาทบทวนตรวจทานความสอดคล้องและความเป็นไปได้ในแนวทางที่มีวรรณกรรมทางวิชาการเคยเสนอแนะไว้ พบว่า การปรับเปลี่ยนทัศนคติให้นักเรียนนายร้อยมีทัศนคติที่ดีทางการเงินนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้แก่ ทฤษฎีความขัดแย้ง ของ Festinger (1957) ที่เสนอว่าเกิดจากความไม่สอดคล้องขึ้นในตัวบุคคลเนื่องจากการรับรู้เหตุการณ์หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งกับทัศนคติเดิมของตน และได้รับข้อมูลใหม่ที่คาดไม่ถึงเมื่อเกิดความไม่สอดคล้องจึงพยายามปรับความคิดให้สัมพันธ์กับพฤติกรรม ทฤษฎีการเสริมกำลัง ของ Hovland, Janis, and Kelly (1953) ที่กล่าวว่า ทัศนคติจะเปลี่ยนเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ความคิดใหม่ตามความสนใจ สอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภค (Rogers, 1978; Schiffman & Kanuk, 2010; ธงชัย สันติวงษ์, 2539) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ และการรับรู้ ได้แก่ การมีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น การสื่อสารหรือการรับการสั่งสอนจากครู การเลียนแบบบุคคลที่เป็นต้นแบบ และความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็น

แหล่งที่มาและสนับสนุนให้เกิดทัศนคติ ดังนั้น การสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และแนวคิดนี้ยังสอดคล้องกับผลสำรวจและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของ Economic Intelligence Center ของธนาคารไทยพาณิชย์ (สุทธาภา อมรวิวัฒน์ และคณะ, 2014) พบคุณลักษณะเด่นของเจนเนอเรชั่น Y คือ มีความคล่องตัวด้านเทคโนโลยี ชอบมีสังคม ตัดสินใจบนข้อมูล ช่างเลือก และมีความรู้ทางการเงิน โดยสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการสร้างกลยุทธ์สำหรับกลุ่มเป้าหมาย และพบว่าความคล่องตัวด้านเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้เกิดคุณลักษณะในข้ออื่น ๆ ตามมา และผลการศึกษาการรับรู้และทัศนคติของนักเรียนนายร้อย พบว่า นักเรียนนายร้อยมีการรับรู้ผ่านแหล่งข้อมูลสื่อบุคคลได้ดีที่สุดผ่านครูอาจารย์ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และรับรู้ผ่านแหล่งข้อมูลสื่อมวลชนได้ดีที่สุดผ่านช่องทาง YouTube และ Facebook (อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์ และปองสิน วิเศษศิริ, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทราพันธ์ หุ่นรักวิทย์ (2557) ที่พบว่า Facebook เป็นสื่ออันดับแรกที่ทำให้ให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ และพบว่าทัศนคติของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมในทุกด้าน เช่นเดียวกับสยามนันท สุนันต์ (2561) ที่พบว่า ปัจจัยด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล และช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเงินของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน และมีสื่อที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาสูงที่สุด และตรงกับหลักการให้ความรู้ทางการเงินและการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ทางการเงิน ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ที่กล่าวว่า การให้ความรู้ทางการเงินควรเน้นไปที่การยกระดับทักษะทางการเงินของกลุ่มประชากรเป้าหมายให้ดีขึ้น และเนื้อหาความรู้ทางการเงินควรปรับให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดภูมิปัญญาทางการเงิน (Financial Wisdom) และความมั่นคงทางการเงิน โดยสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ ประกอบด้วย การให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) การเพิ่มทักษะทางการเงิน (Financial Skill) และ การสร้างวินัยทางการเงิน (Financial Discipline) ซึ่งนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน (สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2559: 25-27) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐพร แป้นทองคำ และสุภาสิณี นุ่มเนียน (2559) ที่พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการมีวินัยทางการเงิน และการมีแบบอย่างที่เหมาะสมทางการเงินจากครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน และยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรณ แก้วเอียน (2558) พบว่า ความรู้ทางการเงิน วินัยทางการเงิน และความตระหนักทางด้านจริยธรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร

จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าแนวทางในการพัฒนาทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยทั้ง 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีโดยใช้การสื่อสารทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 2) การเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงินโดยการสร้างกระบวนการคิดตัดสินใจการสร้างวินัยทางการเงิน 3) การส่งเสริมให้ความรู้ทางการเงิน โดยการสร้างกลไกส่งเสริมการออมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านช่องทางเทคโนโลยี โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ล้วนแล้วแต่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนนายร้อยมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีได้ อีกทั้งองค์ความรู้และทักษะทางการเงินที่นักเรียนนายร้อยมียังสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตทั้งในชีวิตส่วนตัวเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้โดยเฉพาะเมื่อนักเรียนนายร้อยจบการศึกษาไปแล้วจะต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกตั้งแต่เป็นผู้ช่วยครูฝึกให้กับพลทหาร โดยต้องทำหน้าที่เป็นทั้งครูฝึกผู้ให้ความรู้ทั้งในเรื่องการทหารและการปรับตัวการใช้ชีวิตเป็นทั้งผู้บังคับบัญชาและพี่ชายของพลทหาร รวมไปถึงต้องดูแลเรื่องการเงินภายในหน่วย อาทิ การเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยง การจัดสวัสดิการ อีกทั้งยังต้องลงพื้นที่เพื่อพัฒนาชุมชน การเสริมสร้างทักษะทางการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นส่วนช่วยสนับสนุนให้

นักเรียนนายร้อยสามารถให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ให้กับบุคคลและชุมชนทั้งภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน ความมั่นคงทางการเงินจะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับตนเอง ให้กับสังคม เมื่อบุคคลและสังคมมีความเข้มแข็งก็จะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงและพัฒนาเติบโตได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรจัดทำโครงการเสริมสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีให้กับนักเรียนนายร้อยควบคู่ไปกับการเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงินและการให้ความรู้ทางการเงิน

เนื่องจากนักเรียนนายร้อยมีจุดอ่อนด้านทัศนคติทางการเงิน แนวทางการพัฒนาด้านทักษะทางการเงิน ควรเริ่มจากการพัฒนาทัศนคติทางการเงิน และจากการที่องค์ประกอบทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน ด้านทัศนคติทางการเงิน และด้านพฤติกรรมทางการเงินนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะทางการเงิน โดยองค์ประกอบด้านพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์ต่อทักษะทางการเงินมากที่สุด ดังนั้นแนวทางการพัฒนาด้านทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อยจึงควรพัฒนางค์ประกอบทางการเงินทั้งสามด้านร่วมกันได้หมด ดังนั้นจึงเสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าควรกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างทักษะทางการเงิน โดยจัดทำโครงการเสริมสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีให้กับนักเรียนนายร้อยควบคู่ไปกับการเสริมสร้างพฤติกรรมทางการเงินและการให้ความรู้ทางการเงิน

2. ควรพัฒนาสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลให้มีความหลากหลาย โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันการเงิน

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีผ่านการสื่อสารจะทำให้เกิดประสิทธิผล เช่น การเรียนในห้องเรียน การศึกษาผ่าน Role Model การรับรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย การฟังบรรยาย การทัศนศึกษา และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถาบัน ประกอบกับการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและปลูกฝังวินัยทางการเงิน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นวิธีการที่จะทำให้นักเรียนนายร้อยมีทัศนคติทางการเงินที่ดี ประกอบกับผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยมีจุดอ่อนในเรื่องการคำนวณมูลค่าของเงินตามกาลเวลา และการกระจายความเสี่ยงในการลงทุน การเชิญหน่วยงานหรือสถาบันทางการเงินที่มีบุคลากรที่สามารถให้ความรู้พร้อมกับสามารถตอบคำถามในเรื่องดังกล่าวได้โดยตรงจะส่งประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนนายร้อย

ดังนั้นจึงเสนอว่า ผู้บริหารโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันทางการเงิน อาทิ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ธนาคารออมสิน ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เพื่อให้การสนับสนุนและให้ความรู้ทางการเงินแก่นักเรียนนายร้อย ซึ่งตรงกับแผนการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอไว้

2. ควรออกแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ความรู้ทางการเงินในเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลให้กับนักเรียนนายร้อยแยกเป็นรายชั้นปีและรายสาขาวิชา

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าระดับชั้นปีอื่น และนักเรียนนายร้อยในสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ และวิทยาการคอมพิวเตอร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าสาขาวิชาอื่น ดังนั้นจึงเสนอให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรแต่ละหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนร่วมกันพัฒนาหลักสูตรหรือออกแบบการจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเนื้อหาหรือบูรณาการความรู้

ทางการเงินในเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อให้แก่นักเรียนนายร้อยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการวางแผนการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเพื่อหาสาเหตุของการที่นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าระดับชั้นปีอื่น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าระดับชั้นปีอื่น
2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเพื่อหาสาเหตุของการที่นักเรียนนายร้อยในสาขาวิศวกรรมอุตสาหการและวิทยาการคอมพิวเตอร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าสาขาวิชาอื่น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยในสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ และวิทยาการคอมพิวเตอร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำกว่าสาขาวิชาอื่น
3. ควรมีการศึกษาหาแนวทางในการเสริมสร้างทักษะทางการเงิน ทั้งองค์ประกอบด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินให้กับนักเรียนนายร้อยเป็นรายชั้นปีและรายสาขาวิชาอย่างชัดเจน เพื่อยกระดับทักษะทางการเงินให้กับนักเรียนนายร้อย เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยแต่ละชั้นปีมีระดับทักษะทางการเงินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะในนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 ที่สำเร็จเป็นนายทหารสัญญาบัตรหลักของกองทัพบก มีพฤติกรรมทางการเงินที่แตกต่างจากชั้นปีอื่น นักเรียนนายร้อยที่ศึกษาในสาขาวิชาแตกต่างกันมีระดับทักษะทางการเงินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และพบว่านักเรียนนายร้อยที่ศึกษาในสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการมีทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินต่ำกว่าสาขาอื่น
4. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเชิงลึกในเรื่องทัศนคติทางการเงินของนักเรียนนายร้อย โดยเฉพาะในเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการออม โดยนำประเด็นที่สำคัญ อาทิ ระบบบำนาญ บำนาญ และระบบสวัสดิการของข้าราชการ การได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาลในการรับราชการทหาร รวมทั้งสวัสดิการสำหรับสมาชิกในครอบครัว เพื่อหาแนวทางในการจัดการระบบสวัสดิการของข้าราชการทหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา เสกตระกูล. (2553). การวางแผนการเงินส่วนบุคคล: เมื่อประชาชนมั่งคั่ง ประเทศชาติมั่นคง. *วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*, 1(2).
- ชัยณรงค์ เชียงทอง. (2560). *แนวทางการจัดการหนี้สินของกำลังพลกองทัพบก ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต* (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก). สืบค้นจาก <http://www.awc.ac.th/awcdata/research/41.pdf>
- ณัฐพร เป้นทองคำ และสุภาสินี นุ่มเนียน. (2559). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(2), 1890-1900.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). *พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). *รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2559*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- พิเชษฐ วิริยะพาหะ. (2561, 19 กรกฎาคม). “ครู-ทหาร-ตำรวจ” หนี้ท่วมหัวล้นทะลุ 1 ล้านล้าน อังหลังใช้หนี้ต่อเนื่องเดือนเหลือเงินแค่ 10-20%. *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2561, จาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_1356667

- ภัทรพันธ์ หรุ่นรักวิทย์. (2557). การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากรภายหลังภาวะวิกฤต. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 7(2), 699-714.
- วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล. (2557). ปัจจัยในการทำนายพฤติกรรมการออมของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(85), 300-315.
- สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2559). การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน. ใน *การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักกรรมการธิการ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และปรณ แก้วเอียน. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 32(2).
- สยามนท์ สหุพันธ์. (2561). พฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(2), 369-383.
- สุทธภา อมรวิวัฒน์ และคณะ. (พฤศจิกายน, 2014). Insight กลยุทธ์มัดใจผู้บริโภค Gen Y. SCB Economic Intelligence Center. *EIC Online*. กรุงเทพฯ: ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561, 11 พฤษภาคม). สำนักงานสถิติฯ เผยผลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2560. ข่าวประชาสัมพันธ์สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สืบค้น 13 สิงหาคม 2561, จาก https://gnews.apps.go.th/static/file/20/19060/ข่าวประชาสัมพันธ์_สื่อ_ครัวเรือน.pdf
- อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์ และปองสิน วิเศษศิริ. (2562). การรับรู้ ทัศนคติ และแนวทางการปฏิบัติของนักเรียนนายร้อยต่อแนวคิดประเทศไทย 4.0. *วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*, 10(1), 37-51.
- Festinger, L. (1957). *A Theory of cognitive dissonance*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Hovland, C. I., Janis, I. L., & Kelly, H. H. (1953). *Communication and persuasion; psychological studies of opinion change*. Yale University Press.
- Lewis, B. (2019, 22 October). Youth parliament: schools must teach more life skills. *BBC NEWS*. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/uk-wales-50126863>
- Organization for Economic Cooperation and Development. (2016). The OECD/INFE Survey of adult financial literacy competencies. Retrieved from <http://www.oecd.org/finance/OECD-INFE-International-Survey-of-Adult-Financial-Literacy-Competencies.pdf>
- Organization for Economic Cooperation and Development. (2019). PISA 2018 Assessment and Analytical Framework. Retrieved from <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/b25efab8-en.pdf?expires=1594006533&id=id&accname=guest&checksum=FD0523E1EFF511A8DAE7F26067B0E9A3>
- Rogers, E. M. (1978). *Traditional midwives as family planning communication in Asia*. Honolulu: The East West Communication Institute.